

Megjelen: enként egyszer, csütörtökön.

A szerkesztő lakása: stvárosánál 6-ik szám alatt.

Előfizetési feltételek:

Egész évre . . . . . 6 ft. | Félévre . . . . . 3 ft. | Negyed évre . . . . . 1 ft. 50 kr.

Hirdetések és mellékletek — utóbbiak a kincstári illetékekkel együtt 1 ft. 50 krral számítva — minden nyelven fölvetetnek a kiadó hivatalban. Kérik az iktatási díjakat az iktatmányokkal együtt legfőbb szerda reggeli 10 óráig beküldeni, mivel azok különben tekintetbe nem vehetnek.

Hirdetések díjai:

a háromhasabos petisior első hirdetésnél 4 kr., többszöri-
nél 3 kr. Kincstári illeték minden egyes beigtatásért 30 kr.

Kiadóhivatal:

Pléiz Fer. Pál könyvnyomdája Nagy-Beeskerekben, hova az előfizetési pénzek és iktatási díjak küldendők.

Előfizetési fölhívás a 'Torontál' 1875-ik évi folyamára.

Lápjunk negyedik évi folyamába lép. Hogy mennyire érdemeltük meg a t. közönség pártoló kegyét mutatja azon körülmény, hogy a lapnak törzs-előfizetői vannak, kikből nem maradt el, — de ujjakkal azért mindig szaporodunk. — Szóval: lapunk szükséges házi bútorrá vált minden magyarul olvasni tudó háznál. — Irányunk és törekvésünk a régi marad, — munkálkodunk meggyénk érdekeiért s annak javára.

Tisztelettel felkérjük tehát t. előfizetőinket, hogy megrendeléseiket minél előbb megtenni sziveskedjenek, nehogy a lap pontos szétküldésénél akadályok merüljenek fel.

Nagy-Beeskerek, 1874. decz. 17.

A „Torontál” szerkesztő és kiadó hivatala.

1875-ik év kezdetén.

Napoleon a francziák hatalmas császára minden új év alkalmából szolt a diplomacia köreibben, és szavai után itéltett meg Európának jövője.

Ha Napoleon a bekélt hirdettet ezt kombinálta a sajtó is, ha pedig csomót keresett a kákán, tudta a világ, hogy háboru leend a vége, és a lapok erről s illetőleg annak okairól irtak.

Napoleon nincs többé, de ha élne és szólna, beszéde általunk, mint vidéki lap által nem vétethetnék tárgyalás alá, mert sokkal szerényebbek vagyunk, sem hogy európai nevezetességű ügyekről irni bátorkodnánk. Azonban megszólalt Tisza Kálmán a balközép ünnepelt vezére, szolt az új év napján elvbarátihoz, szolt országunk ügyeiről a párthoz, szavai pedig a nemzet tudomására jutottak, melyek által a jövő képviselői választásokra célzott, elmondotta a mult és a jelen viszonyainkból származó bajainkat, s meghozta az itéletét, hogy mind ezeknek oka az uralomra vergődött Deák-párt és az ebből alkotott kormányban rejlik.

Mután Tisza Kálmán új évi beszéde nem az európai viszonyokra, hanem édes hazán közvetlen állapotára vonatkozik, s mert mi is fiai vagyunk a hazának, melyről Tisza Kálmán szolt, s melynek állapotán segíteni akar, nem vádoltathatunk szerénytelenséggel, ha elolvassa újvi beszédét mi is, és pedig vidéki és megyei szempontból elmondjuk nézeteinket.

Nem hallgatunk el egy vádat, melylyel bennünket általában sujtathni, ez pedig a nagy phrásisok használása. — Megszoktuk mi ezt a pohár felköszöntéstől kezdve felfelé egész az országházban elmondott beszédekig, szoktuk pedig nem csak elmondani a szép-hangzatu szavakat, hanem szivesen meg is hallgatni az elmondottakat.

Ha valamely kapacitás szolt, és ha beszédében sokszor előfordul a haza, honszeretet, alkotmány szabadság, szellemi és anyagi jólét és több ily szép szó, annyira lelkesülünk, hogy nem tördöve a czéllal, mely felé vezetni óhajt bennünket a szoltó, majdnem vakon követjük azt. Ha pedig a beszédben recriminációk foglaltanak, ha kárhoztatják

egy párt, a kormány, és egyes személyek, és ha világosan mondatik, hogy ezek és amazok okai (rosz és zilált viszonyainknak, a pénzsűkének és minden bajnak, — no akkor már alig vagyunk hajlandók meghallgatni a vádoltat és pálczat törünk minden kimélet nélkül mások feje felett, bizton hívén, hogy ily uton módon segíthetünk a hazán, és illetőleg enmagunkon.

Tisza Kálmán súlyos váddal lép fel, és határozottan mondja:

„A kormány és a többségben levő, tehát uralkodó párt utóljára talán önmagával is elhitette, hogy az ő kormányzatán kívül nincs üdvösség, és mitán ezt, mint csalhatatlan tételt fölállítania sikerült, a kormány ne hogy veszélyeztesse állását, nem mert sem valaminek keresztül vitele czéljából öszintén és erélylyesen tanácsolni a koronás királynak:” és a többi.

Nekünk más fogalmunk van e tárgyban, mert azt hisszük, hogy a többség joggal uralkodik, és ha többségben van egy párt nem vádolható hazafiatlanság vagy hazaárulással a kisebbség által, mert a többség nem Budapesten termelt, hanem a nemzet akaratóból ül ott, és a kisebbség azért nem tud többségre vergődni, mert az ország választóinak többsége nem osztja nézetét.

Elhisszük, hogy Tisza Kálmán és elvbarátai szivesen vennék at a kormány-rudat, nem is vagyunk oly kíméletlenek mint ők, kimondani azt, hogy közülök nincs oly férliu a ki képes lenne kormányozni, és a kit az önzetlen hazafiság vezérelne eljárásában, de hát nem bírnak csalhatatlan bizonyítékkal, hogy az esetben, ha a mai ellenzék jutna a kormányra, hogy akkor boldogság és jólét ne továbbja éretnek el, bocsanatot kérünk tehát ha kétkedünk abban, hogy Tisza Kálmánja mindjárt az első napban hozná meg számunkra az üdvösséget.

Nem vagyunk illetékesek a kormány védelmére vállalkozni, de mint kis részecskeje a többségben lévő pártnak, a reánk és fejünkre kimondott perezatot hallgatással nem mellőzhetjük, és ez irányban szólandunk.

Közudomásu dolog, hogy az országban több párt van, s e pártok lapjai vezérei és kisebb kapacitásai szólnak és irtanak a közügyekről és a pártok állásáról annyit, hogy minden honpolgárnak elég alkalma nyílik a mondottak és irtottak felett gondolkodni, és vagy az egyik vagy a másik és harmadik párt zászlaja alá sorakozni, számolván kiki enmagával és lelkiismeretével. Ha aztán ily körülmények között még sem tud többségre vergődni Tisza Kálmán, ne tulajdonítsa azt a honpolgárok hazafiatlanságának, hanem saját pártja elveiben keresse annak okát, mert részünkről bevalljuk, hogy mi egyedül a közösuégi alap megdöntése és a kiegyezési törvény revisiójában nem tudjuk feltalálni boldogságunk jövőjét.

Meglehet, hogy a balközép elvei Bihar- és más magyar megyékben üdvös eredményt szülhetnek, nálunk annak ellenkezőjét idezik elő.

Ily megyében, minő a miénk is, a balközép elvek sikamlós útra vezetnek, és oly coalitóra készletnek, melytől nem a haza boldogsága, hanem viszonyainak még nagyobb zavartsága várható.

Ha nálunk a pártok merev állást foglalnak egymás irányában, ha a csekély hazafias erő a szörszálhasogatás tana következtében eiforgácsoltatik; akkor tág tér nyílik oly actiók keresztülvitelére,

melyek súlyától ép úgy tart Tisza Kálmán mint mi magunk.

Ha nálunk meglazittatik a magyar nemzet és az országos többség és ebből kifolyó kormány iránti bizalom, — ha abstract elvek és fogalmak kedvéért szemelől tévesztetik a valódi hazafias politika; akkor nem kell elleneinknek egyebet tenni, mint egyenlenségünket felhasználni és győztesek lesznek.

Torontálmegyében főleg szükséges az egyetértés, és erre alapítom a működést oda kell hatni, hogy a külön nemzetiségek bizalma kinyeressék az országos többség irányában, mert bizton állíthatjuk, hogy Miletics még kevésbé szereti a balközépet mint a deákpartot, és ha e vidéken amavval adott alkalomkor egyesül, ezt nem rokonszenv, vagy elvrokonságból teszi, hanem mert természetesen tartja az egyesülést azzal, mint a deákparttal, mely az ország érdekében működik, és sohasem nyujtotta oda kezét, hogy vele egyesülve megbuktassa az ellenzékét.

A megyénkben lakó nép áldott természetű, és nem ritka oly kerület, ahol a szerbek egyesülve más nemzetbeliekkel deákpartit képviselőt választottak; — Látna és tudja a mi népünk, hogy azért, mert valaki deákpartit nem részesül semmi előnyben, hanem csak úgy élvezi a polgári jogokat, s csak úgy viseli a közterheket, mint bármely ellenzéki; látja és tudja a mi népünk, hogy a deákpart tagjai nem valami ellenséges seregnek kiegészítő része, hanem jó barátai és szives szomszédjai az ellenzékinek, és hogy ép úgy rékszik szívükön a haza és megye boldogsága, mint szeretik csak magokról elmondani az ellenzékiek; megvagyunk győződve, hogy a jelenlegi kormánynak számos intézkedését áldja a nép, s hogy nem oly feketének látja állapotunkat, mint minőnek miszoktuk azt újvi beszédek, pohár-felköszöntések és korteskedések alkalmával lefesteni, meg vagyunk tehát győződve, hogy a mi népünk a deákpartot nem tekint boldogsága rablójának, hanem, hogy szivesen vallja elveit és követi zászlaját, mert abban a megyének értelmisége foglal helyet, mely értelmiségről azt tudja, hogy sohasem ámitolta a népet, sohasem tett oly ígéreket, miket beváltani lehetetlen, szóval, sohasem foglalkozott oly munkával, mely eredménye csalódás.

Egyébiránt hisszük, hogy országunk nagy fiai, kikben annyi honszeretet lakik, mint bármely ellenzéki tagban, megfontolandják állásunkat, és gondolkodandnak azon módokról, melyek alkalmazása a haza megmentésére szükségesek. Ki fogják ők jelölni az irányt, melyben jövőre nézve haladunk kell, de arról is megvagyunk győződve, hogy programjuk nem álland merev tagadásokból, s közébe nem vegyülend az ellenzéknek meggyalázatása, mert ily uton nem nevezhető lovgiasnak az eljárás.

Tisza Kálmán azt állítja, hogy ha az országos többség elfogadta volna az ellenzék elveit, s nem ő kormányozott volna, állapotunk jobb lenne.

Mi azt mondjuk: ha Tisza Kálmán és pártja követték volna Ghyezyt, és nem ragaszkodtak volna meddő ellenzékeskedéshez, már a mult évben is sokat lehetett volna létre hozni a belreformok terén, mert a szerény meggyőződésünk szerint a legszentebb akarat, a legönzetlenebb hazafiság, a legbecsületesebb eljárás hajlörést szenved akkor, ha folytonos zaklatás, gyanusítás és meggyalázattal áll szemben, miután ily viszonyok között idejének nagy részét arra kell elfecsérelni, hogy a közvélemény meghamisítását meggátolja, és a működést lehetségessé tegye.

Lehetnek és vannak hibái a Deák-pártnak, de e hibák csak akkor fognak megszűnni, ha biztosítva leszünk arról, hogy Tisza Kálmán és a balközép a papá-

hoz hasonló tulajdonsággal bír, és hogy messiásként csak ők vannak hivatva megmenteni közös édes hazánkat.

APRÓSÁGOK.

A hirlap-szerkesztés olyan feladat, mint az esernyőtartás szeles időben. Mindenki azt hiszi magáról, hogy ő jobban tudna azt kezelni mint az, akit vele vessződni lát. — Tessék megpróbálni.

Egy hirdetést kaptunk: „Egy jó külsejű és nősülésre hajlandó fiatal ember szeretne megismerkedni, egy éret korú, tapasztalt és vagyonos asszonysággal, aki őt a könnyen gyuladó szerelmenről lebeszélje. Öreget kaphat, de pénz nélkül!”

Egy ügyvéd, ki egy leánya panaszát adta elő, karjára emelte a kis felperest, s bemutatá az esküdt-széknek. A gyermek sirt keservesen, s az elzékenyedés általános lón. Ekkor az alperes ügyvéde részvétellejesen kérdezé a leánykát, hogy miért sirt? „Azért — felele a kis ártatlan — mert megcsipet az a rozember.” — Erre persze általános derűség közt történt a felmentő itélet.

Miért nem járat ön valamelyik hirlapot? mondák egy falusi embernek, midőn panaszkodék, hogy soha sem tudja mi az újság. „Dehogy járatok! felele a jámbor; — hiszen annyi hirlap maradt rám a szegény atyántól, ki járatott mindenfélét s be is köttette őket, hogy egész életemben se leszek képes azokat végig olvasni.

Ez az atyafi jól lehetett orientálva kétségteleül a nyugoti civilizáció menetéről. S nem került neki semmibe. Mily előny, ha valakinek okos és előrelátó atya van! —

Egy tanut akart megvetés tárgyává tenni bizonyos ügyvéd a londoni egyik bíróság előtt s faggatni kezdé a következő modorban és eredménynyel.

„Ha jól értesültem, ön a néger zenészekhez tartozik?”

— Jól értesült ön: azokhoz tartozom.

„S hogy négernek nézzék, nemde feketére kell önnek mázolni a képét, mikor a közönség előtt szerepel?”

— Ugy van: feketére kell mázolni képet minden előadásra.

„E bizony aljas üzlet.”

— Meglehet hogy aljas, de annyira jobb mégis annál, a melyet az atyám gyakorolt, hogy büszke vagyok rá.

„S ugyan miféle üzlete volt az ön atyjának?”

— Engedelemmel legyen mondvá, a szerencsétlen annyira sülyedt, hogy ügyvéd volt.

Ezen szomorú felvilágosítás s az általa gerjesztett bírósági habota meggyőzték az elhült prókátort, hogy némely tanut nem tanácsos faggatni.

Sir Boyle Roche — ki híres volt mint haltenyésző — egyszer ily multságos kétértelműséggel irt meghívót egy irlandi főurhoz: Reményilem, mylord, hogy ha, mint hallom, erre fog ön járni, az a pár mérföld, mely utja és házam között lesz, nem fogja gátolni, hogy legalább egy éjet ott töltsön. — Ugyancsak ő volt az, ki — köszvényben szenvedén — a magához rendelt eszmadiat következőleg fogadá: „Ön egy ritka szám! mindig az ellenkezőjét csinálja annak, a mit meghagytam. Most is kisebbre csinálta az egyik cipőt a másiknál, pedig lelkére kötöttem, hogy az egyik nagyobb legyen mint a másik.”

(Barátságos ajánlat.)

Ifju: Tetszel nekem szép gyermekem, S miként együtt vagy itt velem, Nem vágyom tőled elszakadni, Úgy e jó lenne így maradni?
Leány: Ha hogy tetszem neked, te is nekem, Nyiltan szölok veled, te is velem, Tehát csak rajta házasodni frissen, A többit is majd megadja Isten!
Ifju: Házasodni? — e szó furess angyalom, Hidd, iránta bennem ellenszenv vagyon.
Leány: Ugyan van is mitől remegni Hisz elvélünk, ha rosszul út ki. Nem barátságos, hanem nyomoruságos ajánlat biz ez.

(Kábító időtöltés.) Egyik héttő reggelén derült kedélylyel jelenvén meg a hivatalfőnök az irodában, épen belépett tisztársaihoz e kérdést intézte:

— Nos uraim, hogy töltötték el önök a tegnapi délutánt?

— Én Göthe műveivel foglalkoztam s elmerültem annyira, hogy szinte belekábult a fejem, felelé az egyik.

— Az én fejem is még egészen kába, szót ne-
hezkes hangjával a másik; azonban az, mivel én fog-
lalkoztam, nem Góthe volt, hanem... „Schiller”!

— Sógorszony: Fiu hol van anyád?
— Fiu: Beteg, fekszik az ágyban, aztán szép kis
bábánk van.
— Sógorszony: Hogy lehet az, hisz anyád már
két éve hogy Mexikóban van.
— Fiu: De se baj, hisz minden hónapban kétszer
küld levelet.

VIDÉKI LEVELEZÉS.

Török-Becsén, 1874. decz. 27.

Tisztelt barátom! *

Jól tudom, hogy becses lapod hasábjainak
betöltésénél nem szorultál az égből pottyant
levelezőkre: — tudom azt is, hogy a barát-
ságot viszony nem ad jogot azon kívánatra,
közölnöd mindazt, mit valamelyik ismerősöd
ír; — s e tudat mellett mégis hozzád intézem
soraimat azon kéressel: adnál nekik helyet la-
podban, ha — a tárgyat tekintve — közlésre
érdemesnek találod.

A „Torontól” 47-ik számában megjelent
íthelyi két levél közlése már azon öröndetes
jelenséget, hogy Török-Becsé lakosai
szellemi élvezetek keresése mellett
mulatva is törekcsenek a korszerű
haladásra, s ezt társadalmi állás,
párt s vallásra tekintet nélkül azzal
bizonyítják, hogy míg egy rész mint áldozó
színi előadásokba szerepel, — másik rész
mint adakozó azokban minden helyet el-
fogal, — és összegében mindenki hozzájárul
a népvételek magasabb eszméjének való-
sításához.

Közölve volt ugyanis, hogy a mi műked-
velőink a községi iskola-alap javára
adnak színi előadásokat.

Az emberi társadalomban csak a művelt-
ség egyes fokai emeli valóban az embert egy
más fölé: — áll pedig ez a napszámotól
kezdve a legfelsőbb polczig.

Mint minden kisebb vidéki város iskolája,
a miénk is — majdan az életben oly külön-
böző állást elfoglaló — reménydús fiatalokat
csoportosít.
Felmutat e város régi iskolája nem egy
tudományos műveltségű jeles szakembert, ki
ismeretét gazdag tárházának alpháját innét
vette; — sok szép képzetségi kézművest, ki
ismereteivel a munka és szorgalomhoz ragasz-
kodását is szerette; — van nem egy szilárd
nyílt gondolkozású földműves, ki buzgóan a
közjólétért, a magas műveltségű is szívesen
értekeznek vele.

A mostani községi iskola — szabadabb s
önállóbb mozgathatása terén — az előbbinél
feljebb is törekcszik: — és a város anyagilag

* E tárgyban 3 levelet kaptam, jónak látom mind
a hármat közlére tenni. (Szerk.)

felette szegény helyzetének dacára — jó
tanerői által — már is közelismerés szerint
kitűnő eredményeket mutat fel.

A cél eléréséhez mindenki hozzájárul;
és valóban mi lehet nemesebb, üdvösebb és
szébb, mint aránylag általános műveltséget
célzó törekvés? — megadni egyiknek, mit
életpályáján okvetlenül észszerűen használhat
fel, — a másiknak módot nyújtani arra, hogy
szerzendő tudományossága alapkövét már itthon
megtalálhassa.

Hogy ne lennének tehát köszönetértől
áthátva azok irányában, kik e — mondhatni —
korszerű szükséglet előmozdításán oly szép
eredményre működnek, mint a mi műked-
velőink!

Tegnap volt a 3-ik előadás: „A vélet-
len.” — „A közügyek.” — „Már alszik.” 1
felvonásos vígjáték. — Közreműködtek: Ist-
vánfi Istvánné úrnő, Bauer Berta, Bizek Ilka,
Seybold Gabr., Képegy Korn. Kisasszonyok,
Schattles Vilmos, Gróf Lajos, Rándl Ferencz,
Putnik Gyula, gróf Bethlen István, Brusznai
Mihály urak.

Mit mondjak az egyes szereplőkről, mikor
minden egyes tag feszelen, élénk, szerepét
tökéletesen átérző s felfogó játékaival egyaránt
elragadt s dicséretet, tapsokat vívott ki; —
és mikor előadásuk által a darabok mindegyike
egy-egy kerekded szép képet tárt elénk!

De mit mondjak, midőn azt is látom,
hogy ki a legtöbb darabban közreműködésével
már oly nagy mérvben érdemelte meg kö-
szönetünk s elismerésünket, mint B. I. k. a.
— az még szerepének a színpadon végeztével
utólag pénzajánlatot is hoz a nemes czéflra,
és nemes tetteivel ezzel is tetézi.

Önkényt fadak kebléből az örömkáltás:
Nem féltém én e hazát és a magyart, míg ily
leányai vannak!

Csak adjon Isten sokat belőle!

S... d.

Török-Becsé, 1874. decz. 27.

Ha hallérékeim nem csaltak s emlékező-
tehetségem betudható állapotban van, úgy
ékként voltak mondva a szavak: „A község
követelő;” már t. i. a „Közügyek” című
egyfelvonásos vígjáték egyik szereplője által
magában az említett darabban. A józan ész ez
ellen nem is tehet kifogást s addig, míg e
követelés jogosult határait át nem lépi, min-
denestre tekintetbe veendő. E jogosult hatá-
rokat pedig igen gyakran a körülmények je-
lölnek ki, melyekkel nem számolni, kétségkívül
gyengédséggel volna. Egy mivel községnek
pedig mindenkor tudni fogja, mily mérvben
szabad neki e kétségtelen jogát érvényesíteni,
anélkül, hogy e véget bárki részéről is gán-
csolónak, vagy gyengédséggel nevezethetnének.
De most veszem észre, hogy kitűzött felada-
tomtól kissé elteremt, habár bizonyos nexus
léte a mondottak és mondandók között el-
nem tagadható.

A nálunk megalakult műkedvelői társaság

ugyanis f. hó 26-án lankadallan igyekezetének
újabb jeleit adta, amennyiben a „Véletlen,”
„Közügyek” és „Már alszik” című egy-
egy felvonásos vígjáték előadásával kívánta
fűszerezni a karácsonyi ünnepek örömeit. —
Lessing a kritikai lángszemester tollával irt
„Hamburgische Dramaturgie”-jában arra figyel-
meztet, hogy a helyes bírálat főkélléke közé
tartozik, tekintettel lenni mind magára a da-
rabra, mind a játszó személyekre, nehogy a
darabnak tudassék be az, amiről a szereplők
számolni tartoznak, és megfordítva. E szem-
pontból kiindulva, himezés-hámozás nélkül ki
kell nyilatkoztanom, hízélgéssel soha sem
tudván megbátározni, megemlékezve Shake-
speare-nek ama szavairól: „Schmeichelei
ist nur der Blasebalg, um Sünden
aufzublähen.” (Pericles, Fürst von Tyrus.)
— hogy a darabok elseje nem nyerte meg
azon osztatlan tetszést, melyet igen tisztelt
műkedvelőink maguk számára eddig kiváltak.
Úgy látszott, mintha valami liderecnyomás ne-
hezedett volna reájok. Egyébiránt ha valahol,
úgy itt kell szem előtt tartani Pliniusnak azon
arany mondatát: „A cél felé való törekvés,
ha vele amazt el sem érjük, már önmagában
vége is szép és tisztelgetre méltó.”

A két utóbbi darab ellenben oly meg-
lepően jól lón előadva, oly correct felfogást
árukt el a szereplők részéről, hogy a község
gyakran viharos éljenek és tapsokban adott
kifejezést érjeltének. A remek, összevágó
játék elfeledteté, hogy itt dilettánsok szegéd-
tek Thalia papnői és papjaivá, s mindnyájan
kipróbált színészeket váltának magunk előtt
látni. Bizek Ilka kisasszony, ki ezuttal már
harmad ízben adta tanúbizonyságát e téren
elfogulatlan ügyességének; Bauer Bertha
kisasszony, ki ez első fellépése alkalmával is
már maga részére hódította a községet; gróf
Bethlen István, Gróf Lajos és Put-
nik Béla urak ez estét igen ügyes játékok
által valóban élvezetdussá tették. Hogy pedig
Képegy Kornélia kisasszonyt köztük nem
említettem, ez nem azért történt, mintha játéka
közletszést nem nyert és érdemelt volna; —
ellenkezőleg, ennek indoka abban rejlik, mivel
bőven arattat tapsai és éljencéhez még a nyil-
vánosság előtt is egy igen szíves „tartsa
Isten”-nel akarok hozzájárulni.

A tiszta jövedelem, mely tekintélyes lehet,
most is a községi iskola-alapnak adatott át.
Jövő év január 6-án, ha jól értesültem, „Nők
az alkotmányban” című darab fog színe-
kerülni; a szerepheozás után itélve, bátran
merem megjósolni, hogy azon este a legél-
vezetdusabbak egyike leend.

Tör.-Becsén, 1874. decz. 28.

Tisztelt szerkesztő úr!

A tör.-becsei műkedvelői társaság, mely-
nek nemes törekvéséről és áldásos működéséről
becses lapjának hasábjain már egyszer említés
tételt, e hó 26-án, vagyis a karácsonyi ün-
nepek második napján tartotta harmadik elő-

adását, melynek eredményéről szerkesztő urat
e sorokban van szerencsém értesíteni.

Előadatott ez alkalommal a következő két
eredeti és egy fordított vígjáték: „A véletlen,”
„A közügyek” és „Már alszik.” Ezen har-
madik előadás, akár az anyagi, akár a szellemi
eredményt vegyük tekintetbe, nemcsak a nagy
számu közönséget részesítette egy élvezeti
estély szellemi gyönyöreiben, hanem újólag
meggyőzött bennünket arról, mit már a két
előbbi előadás is igazolt, hogy tudniük a tör-
becsei műkedvelői társaság dacára a nem épen
kedvező anyagi viszonyoknak és a kitűzött
nemes czélokkal szemben, életképesség, át-
jogosultsággal bír; mert valamint a „Ked-
velőknek páratlan kitaró szorgalma, s a jól
megválasztott darabok színpadi hatás és az
izlésteljes díszítés azon kecsgetető reményre
jogosított mindenkit, hogy községünk ezen
előadásokat óhajta, és partfogásában részesíteni
el nem mulasztandja. Ami az előadást általában
illeti, azt mondhatjuk, hogy az kerekded, össze-
vágó, szabatos és mulattató, szóval a legfel-
sőbb szintű igényeket is annyira kielégítő volt,
hogy a község szünni nem akaró tapsokban
ismételten nyilvánította zajos tetszését. A szerepek
tapintatosan kiosztva, és az egyes műkedvelők
által jól felfogva lévén, a község figyelmé-
re mindvégig leköte maradt.

De elég ennyi az általánosságból,
részletezést illeti, azt hiszem nem fogom el-
szánni, ha azt mondom, hogy míg a szép Ist-
vánfi Istvánné úrnő, mint a rendőrök elől
menekülő fiatal özvegy igaz, és Képegy
Cornelia s Seybold Gabriella kisasszonyok
oly megnyerő szobaleányok voltak,
hogy különösen az előbbinél épen nem csoda-
lat, ha öreg gazdáját Chaponier urat nemcsak
Coralie tánczosnódtól, hanem imádozt néjétől is
hűltenségre tudta csabítani; addig a két szin-
padi nővér, a bájos és szelleműs Bizek Ilka
és a szép Bauer Berta kisasszonyok, úgy
tűntek fel lenge öltözékükben, mint egy regebeli
tündérpár. De igaztalan lennék, ha csak a nőket
tűntetném ki, a férfiakról is meg kell emlékez-
nem, és itt ismét nem tulozok, ha azt állítom,
hogy Schattles Vilmos úr mint ház-
ságerő, unalmas ügyvéd gyönyörűen ásitozott,
Gócsi Muki szerepében pedig a házassági ter-
veléssel, jó kedélyű ifjút az író inteniói
szerint alakította. Gróf Lajos úr nehézsé-
reprelve diadalmasan küzdött meg, s praedicatu-
mára büszke nyárs polgár vívta ki a község
osztatlan tetszését. Putnik Gyula úr mint
vizsga rendőr és a szerelmes Chaponier gyakra
fakasztotta komikus játékaival hangos kacajra
a községet. De ki kell emelnem különösen
Putnik urat mint fáradhatlan díszítő is, kinek
az előadás sikerét legnagyobb részt közön-
hetjük. Meg kell még végül említenem Rándl
Ferencz urat, ki mint részeges rendőr, Bru-
sznaji Mihály urat, ki mint ügyesen mar-
kizott inas, és gróf Bethlen István urat,
mint szerelmes inas, kik kitűnően töltötték be
szerepeiket.

TÁRGYA.

Az 1874. év halottai.*

Nincs tanulságosabb dolog, mint azon ha-
tárpontról, melyet a lefolyt év zárkőve jelez,
visszatéríteni a megfolyt pályára. Vesztesé-
günk és vívmányaink összege, átélte örömeink
és bánatunk képezik úgy szólván azt a fonalat,
melyhez új reményeinket és új aggodalmainkat
költjük. A kiváló személyiségek díszes sorában
dúsan arattat az árnyék sötét fedelme ezen
immár az örök felé siető évben is. Szám-
uk oly jelentékeny, hogy azon emléklapon,
melyet nekik szentelni készülünk, leginkább
csak azokra vagyunk szorítkozni kénytelenek,
kiknek pusztán nevék föléírása is elégséges
arra, hogy egész működésük föltárljon az
olvasó szeme előtt.

Az udvariasság parancsolja, hogy első
sorban az uralkodóház egyik tagjáról Ferdinand
Károly főhercegről emlékezzünk meg, ki
Selovitzban hajta fejét örök nyugalomra. A többi
uralkodó és ex-uralkodóházak tagjai közül
ide kell jegyeznünk először a Lunaliót a Sand-
vich-szigetek királyát, a kamehaméhek utolsó
férfi sarját; Argyll hercegnőt, Victoria királyné
vejenéke mostoha nagyanyját; Damer grófnét
volt koppenhagai polgárlányt, később pedig
VII. Frigyes dán király nejét; Mária syracusai
grófnét, Victor Emanuel unokatestvérét; Molina
Mária grófnét, Don Carlos infans (V. Károly)
özvegyét, Murat Anna hercegnőt, Murat Na-
poleon leányát s végre Hohenzollern M. hgnőt,
az oláh fejedelem egyetlen leányát.

A főrangú világ körében is erősen puszt-
ított ez év. Megnyitotta a sort Girardin Ernő
marquis, a francia bonapartisták főembere;
lord Stuard de Decies az angol katólikus
emancipáció hatalmas bajnoka; herceg Pigna-
telli Diego harmincz évi vakáság után Nápoly-
ban; Claricarde marquis Canning veje; lord
Kingsale, Irland első bárója; Simeon gróf
francia szenator; Alton Shee gróf, a francia
republikánus párt egyik előkelő feje; gróf
Renard János előkelő porosz sportmann; Colo-
wrat-Krakowsky, a máltairend nagy priorja;
Wrhna Rudolf főlovászmester; s a miénk közül
gróf Széchenyi János k. kamarás s Egervár
örökös kapitánya; gróf Bathyhányi Imre Zala-
megye főispánja, s V. Ferdinánd volt főlovás-
mestere; b. Wesselényi József, m. eln. titk.,
(a lipótmézei tébolydában); Pallavicini Ruger

* A „Nemzeti Hírlap” hozta — ez érdekes tárazat.
(Szerk.)

örgr. magyar indigena; a palotahölgyek közül
gr. Apponyi Teréz és herceg Eszterházy Pálné.

A hadseregek vezérfeirai szintén nagyban
szaporítják névsorunkat. Tul a tengeren, az
Egyesült-Államok elveszték Dent Frigyes,
amerikai ezredest, Grant apóstát. Anglia des
Ros lord tábornokot; Elliot Henrik híres had-
astyánt; Wilson Archdale, az ind földművelés
idejéből nevezetes tábornokot. Oroszország gr.
Berget; Lüders Nikolajevics Sándor tábornokot,
ki szabadságharcunk elnyomásában is részt
vett. Franciaország Tiebault tábornokot, a
napoleoni sereg egyik veteránját. Spanyolország
Concha marsallt, Lengyelország Wisockyt és
Bibinszky Mátyást az 1831-ki lengyel fölkelés
utolsó vezérét, mindkettőt Párisban hunyt el.
Austria-Magyarország az általánosan kedvelt
báro Gablenz lovas tábornokot, ki megrongált
pénzviszonyai miatt agyonlőtte magát, Piret
Lajos altábornagyot, ki egyideig József fhg.
adlata volt, szerencsétlenül es következté-
ben, B. Mertens K. tábornokot. Régibb
honvédeink közül Lenkey Károly és Nagy Jenő
ezredeseket.

A főpapok közül Pluym pápai vicarius
nyitotta meg a sort. Követték dr. Kean irlandi
püspök, Bimeg híres angol predikátor. Negri
olasz püspök; mgrs de Merode melittai érsek
s pápai hadügyminiszter; pater Theiner Ágoston
jezuita és hírneves történetész Rómában; Falci-
nelli érsek pápai nunczius a bécsi udvarnál.
A magyarok közül Jekellafusi Vince sz.-fehérvá-
ri püspök Rómában; Pankovics István, mun-
kácsl gör. egyházi püspök. Udvardy Ignác,
veszpremi kanonok és akad. tag. Ő irta az
első magyar egyházi jogi tankönyvet; Keserű
Mózes címz. püspök; s végre Katona Dénes
a magyar kegyesrendűek nestora.

A halál a képviselők sorát is jól meg-
szedelte. A külföldiek közül megemlítendő
Mallinckrodt Ármin, a német birodalmi gyűlés
centrumának vezére s Bismark ellkeseredett
ellensége; dr. Ruland Antal kiváló bajor ultra-
montán követ. A magyarok közül Horváth
György kecskeméti, Fazekas Alajos félegyházi,
Nyíri József a döblingi tébolydában, Kubinyi
Ferenc, ki egyuttal szenvedélyes régiségbúvár
is volt, id. Groisz G. Szászbecsbezzék képvil-
selője és belügymin. tan., Oláh Miklós, Ben-
iczky Odón és Dezső Szaniszló.

Diplomaták és államférfiak: herceg Witt-
genstein, volt német birodalmi hadügyminiszter;
Scheele dán, Marchese Gualtero olasz, Theux
gróf belga, Favride Laroquette francia min-
isterek; Sumner kitűnő amerikai államférfi;
az agg Guizot; Garassanin, ki Szerbiában hosz-
szabb időn át vezette a kormányt; Goulard,
elsőrangú orleanista; Vivenot Alfred lovag,

követségi tanácsos a bécsi külügyminiszterium-
ban; Bergstaesser, orosz államtanácsos.

A bankárok és a pénzüvilág matadorjai
közül; Hepkins János a világ leggazdagabb
embere, Rothschild Maier a londoni bankház
feje és Rothschild Anselm a pénzüvilág egyik
fejedelme; Clarke Turner János, Ausztria
leggazdagabb főzseje; Tornyai Schosberger
Vilmos; s az öngyilkosok közül Merton lon-
doni, d'Avigdor nizzai bankár kinos föltűnést
okoztak a pénzüvilág körében.

A hivatalnok osztály sok jeles férfit ve-
szítette el hazánkban: Sárvary Imre min. eln.
oszt. tan. a szülői háznál borotválva metszette
el nyakát. A kir. tábla: Urbanovszky Jusztint
tanácselnököt; Csacsókö Imrét legf. ítélőszéki
bíró, híres magyar kriminalistát; Paulovics An-
talt, Susics Károlyt, Bernat Józsefet és Gyur-
kovicsot gyászolja. A főispánok közül elhaltak
Merey Károly, Mikó Antal és Káráz Benjamin.
A keresk. miniszterium Áry Odón min. taná-
csost és hely. államtitkár a legkitűnőbb ma-
gyar hivatalnokok egyikét méltán sirtaja. A
fővárosi hivatalnokok közül Krásznonyi J. Pest-
város egykori polgármestere és Stadler Endre
első alkalmatnyitott el. Megemlítjük itt még
Reiter Ferencet, ki a műszaki téren kiváló
tehetség volt és Stuller Ferencet, az első
magyar általános biztosító társaság titkárát, s
48-ban Kossuth hírlapjának egyik szerkesz-
tőjét.

A képművészet koszorújából is sokat
kiróptat az idő szele. A képrők közül első
sorban Kaulbach Vilmost, az esetet nagyvevő
kezelőjét; Rickardi Pált aquarellfestőt; Völker
V. svájci ilustrátort; Schleich jeles tájkép-
festőt; Ward Marton angol állatfestőt; Shetky
János skót tengerfestőt; Kristfeld Fülöp por-
czellánfestőt; Passini rézmetszőt; Csapó Gyula
kitűnő tehetségű fővárosi fiatal képrőt. A szok-
rászok közül Lossov Arnoldot Münchenben; Pri-
queit, Viktoria királynő férje siremlékének
mesterét.

A színművészet gárdájában is erős héza-
gok támadtak, u. m. Erd J. a bécsi operá hi-
res hajdani tenorja. Herzfeld Adolf bécsi ud-
vari társalgó színész. Grois Lajos, a bécsi Karl
színháznak éveken közkedveltségű tagja. A
francia színművészet elvesztette: Berton Károlyt
és Prissont; a hazai: Deésy Zsigmondot, Ró-
nay Gyulát, Reszler Istvánt, ki az ötvenes
években a nemzeti színház első tenorja volt,
Hetényi Laurát, derek vidéki népszínmű éne-
kesnőt, s az öregek közül Szilágyi Pál, a nem-
zeti színház legidősebb tagját, 84 éves korá-
ban, és Kovács Mária színésznőnk egyik leg-
régibb képviselőjét, a komikai szerepek ked-
velt személyesítőjét.

Leggazdagabban arattat a halál az írók,
költők és tudósok sorában, kik közül elsőnek
Philippon Eugént francia hírlapírót és a Journal
Amusant szerkesztőjét ragadta el. Követték
Evans Morier jeles nemzetgazdász, Cape J. a
„Times” és Haly T. az Athenaeum munkatá-
rsá, Philemon János az „Aion” című leg-
tehtetelnyebb görög lap szerkesztője, Hezekiel
György a „Kreuz-Zeitung” lelke, Grabow Vil-
mos kitűnő német vezérpolitikus; Orges az
„Augsburger Allgemeine Zeitung” volt szer-
kesztője, s az utóbbi időben miniszteri taná-
csos a külügynél; Howard Staunton Shakes-
peare nagyképzettségű ismeretője, Jolovev
Miklós orosz, dr. Biber amerikai, Michelet
Beulér hírneves francia, Tommaso Miklós olasz
ír. A költők közül: Reiter Fritx Németország
legszeretreméltóbb tájköltője, Stelzhammer F.
osztár tájköltő, Weiss Gebhardt népköltő.
Franciaország elvesztette Serret Ernőt, Barthel
Armandot, a Moineau de Lesbie szerzőjét,
Choux Gy.-t és Sejour Victort. A hazai írók
közül idehagytak bennünket a gyermekirodalom
két buzgó munkása Dienes Lajos, Horkai An-
tal; továbbá: Nyilas Samu, Aszalay József
„Szellemi Omnibus” írója, b. Perényi Aladár
a kat. szakban igen munkás férfiú.

A tudomány hősei közül elhunytak: Mell-
ville Henrik angol ethnograph, Livingstone
Dávid, híres angol utazó belső Afrikában;
Smitt Pettit Fer., a hajósavár föltalálója; Phil-
lips, az oxfordi egyetemi muzeum őre; Mor-
risov Jakab, Anglia egyik legsajátságosabb tu-
dósa; Strauss Dávid, a „Jézus élete” epochális
mű szerzője; Mádler János, hírneves csillagász;
Brenner Rikárd, afrikai német utazó; dr. Bock
Károly, népszerű orvosi munkái által ismert
író; dr. Cruvellier, Páris leghíresebb orvos;
Calf Gy., ismert etymolog Pettauban agyon-
lőtte magát; báró Malzan Henrik, arabiai utjá-
ró irt művei általánosan föltűntek; Jakobi Mó-
ricez, orosz akad. és galvanoplastika föltalá-
lója; Paic Mózes, a világóra földezője; dr.
Abdullah bey, a konstantinápolyi orvosi egye-
temen tanár. Azelőtt Hammerschmidt Károly-
nak hívták, Bemmel ment át a határon. Ha-
zánk tudósai közül: dr. Pávay Vajna Elek, a
természettud. buzgó művelője; Gyergyay Fer-
encz, tudós nyelvész és Rosty Pál, b. Eötvös
József sógora, ki amerikai utjáról igen érdekes
úti könyvet irt.

És ezzel bezártuk azon lapot, melyet ez
év halottai emlékének szentelünk, s mely hé-
zagossága dacára, száradnak kulturtörténel-
münk sokat mondó képi nyujtja azon nevek-
ben, melyeket e lapok olvasóközönségének
szeme elé vezettünk.

Es me-
készül-
mult esem-
holnap új-
aludni.

Régen
a színész-
színész a
apostola vo-
elemi iskol-
képes a n-
egy másod-
ségeit érez-
bernek, ak-
dolata társ-
dezen tan-
dolatot tel-
tűzve 1833-
azonban ne-
rendező tá-
Ekkor egy-
szándékát.
chenyi Istv-
lett a leg-
éjjel a hat-
rögtön egy-
legtelhetse-
hoz. A net-
egyetlen se-
dőlőben), k-
hogy meg-
ságas kézz-
előadás ma-
rabonczási
vendég ke-
megtöltte a
adás kitűnő
iskola alap-
a tanító, s
abban az e-
erősbulése-
a szereplő-
Azóta s
galmas ifjú-
becsei föld-
magantánít-
tanítója let-
még mai is
Azért e
nagyon haso-
történelhez-
vedelmét. Ad-
mint a 33-
si

Midőn e-
minden tekin-
vényeink me-
nek mondha-
szülte több-
a polgári el-
tokban egy-
pontosságá-
a mellett a
méltánylás-
őszinte örö-
fojhatjuk, e-
szerint büsz-
erélyes, és
tányos egy-
szabadságunk
zatunk nyujt-
ily hivatás-
nokot kíván-
Ertem M-
szolgabíró m-
járósi várm-
állásának ké-
je megelé-
minden pár-
czelésére s
győzelem az
párté lehet-
ily választá-
is a volt bíró
mint az jelen-
maradt párt-
elégedve.

Fogadj-
kifejezése me-
lunk a leg-
merést mind-
g

Tisz-
A nagy-
olvastam, hog-
december 20-
névtáblák
czáit és t-
utalványozot-
kerek is, Tu-
szemmel tart-
rozat hozata-
most kokcái
miszerint a
mesvár is te-
történelm-
szittesés
elnevezés
gyar nyelv-
hogy a várm-
névtáblák a-
tessenek a v-
jára, kimagas-
zának a várm-
eredemeket sz-
volna nehé-
Beckerek va-
készültséggel
írták meg O-
kláray Je-
nelmi Ada-
hol a szolgál-
láhat arra,

ztó urat
ező két
ellen*,
zen har-
szellemi
a nagy
élteljes
ujólag
a két
a tör-
em épen
kitűzött
át-
ked-
y a jól
és az
eményre
nk ezen
szesitani
általában
l, össze-
a legfel-
gító volt,
apsokban
szerepek
kedvelők
figyelme
...
zép Ist-
örök elől
éppessy
kisasz-
...
csodál-
nemesek
ejétől is
ét szin-
ek Ilka
ok, úgy
regebeli
a nőket
mlékező
allítom,
hazas-
sított,
ási ter-
intentiói
hez sze-
mint a
edicatu-
bzonság
ur mint
gyakran
aczajra
lönösen
kinek
közön-
Rándl
Bru-
n mar-
urat,
tték be
...
z írók,
elsőnek
a Jour-
övettek
e J. a
hunka-
leg-
ezekiel
s Vil-
ges az
szer-
taná-
nakés-
olorev
ichelet
s olasz
ország
mer F.
oklő.
bárhet
zójét,
i írók
dalom
bi An-
József
Aladár
...
Mell-
stone
ában;
Phil-
Mor-
ob tu-
chalis
agász;
Bock
ismert
rvosa;
gyon-
atjá-
bi Mő-
öltalá-
e dr.
egy-
aroly-
Ha-
ek, a
y Fa-
ötívös
rdekes
...
yet ez
y hé-
tével-
vekek
gének

és most ezek után engedje meg szer-
kesztő úr, hogy e soraim képesében egy rég-
mult eseményt is felelésthessek, a mely ma
holnap úgy is az elfeledés örök álmát fogja
aludni.
Régén történt, még abban az időben, midőn
a színeszet meggyalazott pálya, s a magyar
színeszet a nemzet megszámása, a nemzeti nyelv
apostola volt. 1833-ban városunknak csak egy
elemi iskolája volt, egy tanítóval, a ki nem volt
képes a növekedő igényeknek megfelelni, és
egy második elemi iskola felállításának szük-
ségét érezte mindenki. Ekkor egy fiatal em-
bernek, aki akkor magántanító volt, az a gon-
dolata támadt, hogy műkedvelői előadást ren-
dezzon tanítványaival az iskola javára. A gon-
dolatot tett követte, az előadás napja ki lőn
tízve 1833. évi szeptember 3-ra, minthogy
azonban nevezett napra esős lett az idő, a
rendező tanító el akarta halasztani a darabot.
Ekkor egy közbejött körülmény megváltoztatta
szándékait. Híre terjedt ugyanis, hogy gr. Szé-
chenyi István a merész újtó, a ki csak később
lett a legnagyobb magyar, Becsére érkezett,
éjjel a hajóval. Ezt a tanító is meghallotta, és
rogtán egy meghívó beszédre tanította be egyik
legtehetségesebb tanítványát, s elküldte a gróf-
hoz. A nemes gróf leülte a gyermeket az
egyetlen székre, mely szobájában volt (a ven-
dőglőben), kérdéseket intézett hozzá, megígérte,
hogy megvárja az előadást, és egy barát-
ságot készsítással elbocsátja a gyermeket. Az
előadás megtörtént, a gróf megnézte a „Gar-
rahonczias diákok“, s a közönség a hirves
vendég kedvéért a rossz idő dacára zsúfolásig
megtöltötte a színházba alakított magtárt. Az elő-
adás kitűnően sikerült — és a második elemi
iskola alapja le volt téve. A gróf magához hívta
a tanítót, megdicsérte nemes törekvését, mert
abban az előadásban a nemzeti nyelv terjedését,
erősítését látta; hát ha még tudta volna, hogy
a szereplők egy része szerb és zsidó....
Azóta sok idő múlt el, az a gyermek szor-
galmas ifjúvá nőtt, és két év előtt mint tör-
becsei plébános fejezte be nemes életét. A
magántanítóból pedig a második elemi iskola
tanítója lett, s megfogya bár, de törve nem
még mai is folytatja onzenen működését.
Azért emlegettem fel e kis eseményt, mert
nagyon hasonló mostani műkedvelői társaságunk
történetéhez: ez is az iskola alapra fordítja jö-
vedelmét. Adja Isten, hogy oly eredménytel,
mint a 33-ki. X. Y. Z.

tereinek elnevezését a város historikus remi-
niscenciához alkalmasza. Egyébiránt úgy tudom,
hogy emleltet l. szaktudásaink közül az egyik,
Szentkláray úr jelenleg Torontálmezejében
tartózkodik; s minthogy Temesvár is neki kö-
szöni tereinek és utcáinak történelmi és ré-
gészeti alapon eszközölt megmagyarosítását,
nincs kétség benne, hogy ily emlékszerű mű
eszközlésére Becskereken is szívesen vállal-
koznék, ha arra őt a városi tanács felszólítaná.
Már minden este az az én szerény nézetem,
hogy városaink physiognomiájának ily rég óhajot
átalakítását csakis tudományos alapon
és szakérteűink megkérdésével kellene végrehajtani, nehogy megint
„kigyó utczát“, „vörös ökor utczát“, vagy pedig
„lustiger Roman“ utczát kapjunk. (*)

N.-Kikindán, 1874. decz. 26.

A n.-kikindai általános jótékony nőegylet
„Humanitas“ jelen évben is megtartotta a szo-
kásos műkedvelői színi előadást decz. 21-én,
a mely alkalommal 3 egyfelvonásos vigjáték a
legfényesebb sikerrel számos közönség jelen-
létében adatott elő. Az előadás „Egy vőle-
gény ki menyasszonyát férjhez adja“
című magyar vigjátékkal nyitott meg, mely-
ben a szereplő tisztelet mékedvelői személyek:
Pirovich Melanie kisasszony, Tötösy István, Stand
Miklós és Horecsny Ferencz urak elváltak sze-
repeiket minden kifogás nélkül tehetséggel
játszván el, a különben is érdekes salondarab
hatását még inkább előtérbe helyezni iparkodtak.
Ezután „Ein Lügner der die Wahrheit
spricht“ élénk német vigjáték következett,
hol is a már előbbi darabban szerepelt Pirovich
Melanie kisasszony és Tötösy István úr, azon-
kívül pedig Bayer Hedwig kisasszony, Perl
Adolf, Sztójakovic Gergely és Bibics Milan
urak tündték ki magukat, s a különben is
kedélyes vigjáték élénkséget öszhangzó játéku-
k által a comikun azon fokára emeltek, mely
képes volt a közönséget folytonos érdeklődő
hangulat mellett is, derült kedély állapotba va-
rázsolni. Végül a falusi egyszerűség és a német
közép életél a valóságának hűen megfelelő
képecske állított a közönség elé „Das war
ich, oder die böse Nachbarin“ című
vigjátékban, a melyben előforduló nehéz sze-
repeket a t. műkedvelői személyek föltűnőleg
megleő sikerrel töltötték be, kitűnően
Pirovich Melanie kisasszony mint főszereplő, ki
az egyszerű, minden tetetés és erőltetés nél-
küli naiv paraszt leányt a valóságának teljesen
megfelelőleg állította elő és mutatta be, Reindl
László úr és Stucz Fanni kisasszony a bérli
és bérli néhez szerepeit minden igényeket
kielégítőleg oly öszhangzat és oly természetes
módon játszottak el, hogy a közönség csaknem
hajlandó volt személyükben egy valódi „Pächterin“
és „Pächterin“-t tekinteni. Nagy hatással volt
a darab értéke és becésének emelésére a „böse
Nachbarin“ Bayer Hedwig kisasszony ügyes
eleven játéka, úgy Perl Adolf úr bensőségelt
játszott szögai szerepe. Altalában az egész
előadás a legfényesebben sikerültnek nevezhető,
a mit azon körülmény is igazolt, hogy a nagy-
számu közönség teljes elégedettség és elismer-
réssel távozott a színházból, s mindenkor
örömmel fog vissza emlékezni azon élvezetes
estére, a melyet részére a t. műkedvelői szem-
élyzet kedélyes játéka által szerzett. Leg-
nagyobb érdeme volt az előadás jó sikerültének
előidézésében Pirovich Tinka urnő ő nagy-
ségának, ki ezen eszmének ügyes létesítője mint
megvalósítója volt, mert csakis az ő fardhatlan
tevékenysége, szíves vendégszerete és el-
kesítő biztatásának lehet beszámítani a műked-
velők által elért fényes eredményt. Pokorny
Hugo m. kir. adótszít urat is nagyban illeti az
oroszlányrészt az eredmény sikeréből mivel az
ő rendezői tapátata és szakavatott diszítői te-
hetsége által létesített decoratívok föltűnőleg
emeltek a szindarabok által költött illúsiót. Hogy
végre finanszialis eredményéről se feledkezem
meg a jótékony cél érdekében tartott elő-
adásnak, örömmel constatólom, hogy a tiszta
bevétel a költségek és kiadások leszámlása után
204 fлот tett ki, a melynek felérése a színlap
tartalmához képest a jótékony nőegylet, másik
felérése pedig az általa alapított gyermekkert
javára fordított. Nem mulasztom el az al-
kalommal a „Temesi Lapok“ ez évi folyamának
294. számában közzétett azon tudósításra von-
natkozó észrevételeimet megtenni, melyet ne-
vezett lapnak egy helybeli levezője épen ezen
műkedvelői előadás érdekében küldött volt —
úgy nyilatkozik ugyanis az illető levező úr,
mintha ő megalköztött volna azon, hogy váro-
sunkban a műkedvelők által egy szindarab ma-
gyar nyelven is adatott elő, és hogy a nagy-
kikindai közönség igényeinek inkább megfele-
lőnek tartotta volna, ha a játszott magyar darab
helyett egy szerb nyelven adatott volna elő —
én legkevésbé sem csodálkozom azon, hogy
Magyarország egyik városában „N.-Kikindán“
magyar honpolgárok között a honi nyelven is
tartanak a műkedvelők előadást, s egyáltalában
nem vagyok képes átlátni, hogy mért kellett
volna épen a magyar nyelven előadott darab
helyett, szerbül játszani akkor, midőn ugyan
ezen alkalommal a magyar darab mellett két
német darab is adatott elő? Különben az igen
tisztelet levező úr nem ismeri a kikindai szin-
házba járó publicum hangulatát és nyelvismereti
képességét ha úgy nyilatkozik, miszerint a szerb
nyelven előadott darab inkább kielégítette volna
igényét, mert a városunkbeli színházbarjóról
publikumnak tökéletesen egyenlő akár a hazai,
akár német nyelven tartanak színi előadásokat,
a mely állításomat azon körülmény is igazolja,
hogy legalább mióta királyi törvényszékünk
van, s a magyar színtársulatok is vesznek ma-
guknak bátorságot városunkat meglátogatni, a
magyar társulatok épen olyan pártolásnak ör-
vendek mint a németek, és hogy előbbieket

is épen úgy és ugyanazok látogatják, kik a
német színi előadásokat fölkeresni szokták; —
nincs tehát ok, hogy miért ne játszana az in-
telligentiához tartozó műkedvelői közönség saját
hazájának nyelvén is, s miért mellőzné a német
és szerb nyelv mellett épen a magyart!!
Emil.

HIRHARANG.

* **Érdekes hír.** Ujvidéken a „Zasztava“
szerkesztőségében forradalomra izgató
felhívásokat foglaltak le. — Az omladina
körében nagy a rémület és izgatottság.

* **Szoligabíró felfüggesztése.** A szt-
györgyi járás-szoligabírájt Csolakovits
Sebőt a megejtett vizsgálat alapján hiva-
talból felfüggesztették. Úgy látszik, hogy kár
volt a „Wochenblatt“ hirdetési rovatában közzé-
tett és amerikai stílusban írt nyilatkozatát
közvetíteni, mert a felfüggesztés épen az ellen-
kezőt engedti sejtetni. Különben, hogy lapunk
a nyilatkozatot fel nem vette, annak Csolako-
vits úr maga volt oka, mert oly stílusban nem
szoktak művelt közönség elé lépni. (Szerk.)

* **Bánya.** A helybeli jótékony nőegylet
választmánya e napokban kérte föl Nagyságos
Daniel Augustza urhölgyet, hogy táncvizsgálmán
ismét a háziaszony tisztelet elvállalni szíves-
kedjék. A t. urnő megköszönve a megisztel-
tetést s a jótékony cél iránti hajlandó és reá-
ruházott tisztelet köszönettel el is vállalta.

* **Nyilvános számadás.** A folyó évi
januárhó 4-én, a helybeli szegény-alap javára,
illetőleg szegény árva, de jó tanuló iskolás
gyermek felruházására rendezett színi elő-
adás összes bevételei tesznek 133 ft. 50 krt
ebből levonva a napikiadásokat 74 ft. 32 krt
maradt a fenti jótékony célra 59 ft. 18 krt.
tiszta jövedelem; ezen tiszta jövedelemen kívül
befolyt mint felülfizetés: Meltóságos Hertelendy
József főispán 6 ft., Nagyságos Daniel János
alispán 4 ft., Dr. Schwimmer Mór 1 ft., Kellner
József 1 ft., Kis Lajos 1 ft., Emanuel György
1 ft., Grünbaum Vilmos 1 ft., Eisenstädter
1 ft., Julius 1 ft., Kadelsburger 60 kr., Po-
roszkay Béla 1 ft., Rothmiller Mayer 1 ft.,
Weisz Emanuel 1 ft., Tabakovits Gusztáv 30 kr.,
Kohn Julius uraktól 30 kr., Czucz Mária asz-
szonyságtól 60 kr., összesen 21 ft. 80 krt,
mely tiszta jövedelemmel együtt 80 ft. 98 krt
tesz. Az ekként befolyt tiszta jövedelemért,
fogadja a résztvevő áldozatkész közönség, a
segélyező árva gyermekek nevében, mint
szinte a saját nevében is ezennel nyilváni-
tot hálás elismerésem és őszinte köszöne-
tetem. A segélyezett gyermekek nevit, annak
idejében, szinte bátor leandek e lapok hasá-
bján a közönség tudomására hozni. — Kelt
Nagy-Becsereken, 1875. évi januárhó 6-án.
Kulifay Lajos, polgármester.

* **Melyik tehát a biztos ut?** Ha az
ember szemlét tart évenként azon szerencsét-
lenségek felett, melyek a vizen történnek,
igazán minden kedve elmehet az utazástól. A
Daily Telegraphnak Madeirából érkezett táviratai
egy rémületes tengeri szerencsétlenségről
tesznek jelentést. „Cospatrik“ hajó november
17-én a 37 szélességi fok alatt elégett. A
tűz éjjeltájban az élestárbán ütött ki s minden
erőködés dacára sem lehetett elfojtani. A
hajón 41 matróz és 400 angol kivándorló volt,
kik Uj-Seelandba akartak utazni. A kapitány,
midőn a hajó már merülni kezdett, a tengerbe
ugrott, 25 utas egy mentőcsónakba menekült,
de ezeket egy vihar temette el, s az egész
ötödfélszáz emberből csak három ember mar-
adt meg. Ezek is tíz napig hanyódtak a ten-
geren s a csónakban elhalt negyedik társuk
husából táplálkoztak, míg egy angol hajóra
akadtak. De a hajó ritkán jár egyedül. Ham-
burgi táviratok szerint a Marsseilléből Chinába
vitorlázó „Amazone“ nevű hajó is elsüllyedt
volna, s a rajta levő mind a 600 utazó oda-
veszett.

* **Érdekes táncestély.** A farsang foly-
tán a megyeház díszes termében a megyei
közönségi jegyzők nyugdíj alapjának javára egy
bál fog rendezetni, melynek összes bevétele
a jótékony célra fog fordítani, miután az összes
költséget a rendezők sajátjokból fogják fedezni.
E táncvizgalomból azt hisszük, hogy megyénk
közönsége nem fog elmaradni.

* **Tisza jege.** Néhány nap óta a Tisza
jege erősen zajlik; ha így tart a hideg, egy-
néhány nap alatt beáll.

* **„Vasárnapi Ujság“** január 3-iki
száma a következő tartalommal jelent meg:
A bukovinai magyarok (képpel). László Mi-
hálytól. — Egy szoborra. Költemény, Dalmady
Győzőtől. — Eletmentés a föld alatt (képpel).
— A zsolzai hős. (Történelmi rajz, Jókai
Mórtól). — Három orosz és három angol ka-
landjai. (Vérne Gyula regényes utazásaiból,
két képpel). — Petőfi utolsó levelei 1849-ből.
— A budapesti összekötő vasúti hid (képpel).
— Vulkanikus kitérés a napon 1874. szeptem-
berben (4 képpel). — A hétről. (Tárca.)
— Irodalom és művészet; közzétettek, egy-
letek; mi újság; egyveleg; sakkrovat stb. ren-
des rovatok. — A „Vasárnapi Ujság“ előfize-
tési ára félvére 4 ft., a „Politikai Ujdonságok“
kal együtt, s a „Magyar Gazda“ melléklettel
6 forint.

* **„Közérdek“** cím alatt január 1-se
óta nagy napilap jelenik meg Halász Imre
szerkesztése mellett a Franklin-Társulatnál. —
Előfizetési ára negyedévre 5 ft., egy hóra
1 ft. 80 kr.

* **Szavazók összeírása.** A kerületek-
ben megkezdődött a szavazók összeírása. —
Sokan sietnek adójukat lefizetni, hogy a választói
névsorban helyet foglalhassanak.

* **Ujonezozás.** Az idei ujonezozás e folyó
hó 15-én veendi kezdetét. — A megyei szolga-
bírák e hó folytán igen el lesznek foglalva.
Összeírás, ujonezozás, löösszeírás stb. Itt pedig
részt kell venniük.

* **Rosz utak.** A beállott hideg folytán
a fenekellen sár megfagyott, s emiatt a köz-
lekedés mindenfelé szünetel. Becskerektől Ki-
kindára 35 fлот fizetnek, máskor a fuvaros
6 fлот kér.

* **Táncestélyek.** A táncestélyek min-
denfelé megkezdődtek. Holnapután a „Pest vá-
rosához“ címzett vendéglőben fog tartatni az
első polgári bál.

* **Ifjak bálja.** E farsang folytán a hely-
beli ifjú urak közül egynehányan zártkörű
táncvizgalom rendeznek.

* **Magyarország közönségi jegyzőinek.**
Azon mindig nagyobb mérvet öltött moz-
galom, mely a közönségi jegyzők táborában rövid
idő óta nyilvánul, az egyletek és egyes lelkes
karsárs urak surgetése, azon határozatot érle-
lte az ez ügyben lankadatlan munkálkodó
bizottság tagjaiban, hogy a tervbe vett általános
magyarországi jegyző-gyűlést Budapesten az
előintézkedések megtétele után egybehívja. —
Hogy azon az eziránt táplált nézeteinket és
részen intézkedéseinket minél tovább terjesszük,
figyelmeztetjük a t. karsárs urakat, hogy jövő
év január hó első napjaiban a hazai lapok ha-
sábjaiban az alulírott bizottsági elnök tuzetesebb
tudósításokat bocsátand közre. Hazafüi üdvöz-
lettel! Ostern, Torontál, decz. 30-án 1874.
Mohaupt Mihály, közönségi jegyző és bizottsági
elnök.

* **Követésre méltó példa.** Zsombolyá-
ról írják lapunknak, hogy Csekonits gróf to-
rontál megyei terjedelmes birtokán több helyütt
iskolát építtetett, azokat teljesen felszerelte,
ugy hogy bármely városi iskolával kiállhatják
a versenyt. Az iskolába minden cseléd köteles
járni gyermekét hat éves korától 13-ig. A
tanodát igen szorgalmasan látogatják, s a gyer-
mekeket még tankönyvekkel is a gróf látja el.
Azokat, kik kedvvel tanulnak, tovább kiképez-
tetés végett különféle intézetekbe küldi, és külö-
nösen arra ügyel, hogy a n.-szl.-miklósi földmive-
lési iskolában folytassák tanulmányaikat, honnan
hazakerülve az uradalomban megfelelő alkalmazás
vár rájuk. A gróf nemes intézkedése
az is, hogy az uradalmi cselédek, mint a pan-
dúrok, csöszök, béresek, gulyások, kocsisok
téli estékben iskolába tartoznak járni, hogy
azok, kik már tudnak valamit, tovább haladjanak,
azok pedig, kik épen nem tanultak még sem-
mit, az elkerülhetlen szükségessé irás, olvasás
és számolásban nyerjenek oktatást. A kara-
csóni ünnepeket is emlékeztetéssé tette a nemes
gróf a szegény sorsu gyermekek előtt, a
melyben mintegy 100 ft. értékű karácsoni
ajándékot osztatott ki közöttük.

* **Egy hajótörésről** borzasztó dolgokat
írnak Singaporeból. „Az „Euxine“ hajó, mely
szénnel volt megrakva, aug. 1-én Shields és
Aden közt meggyúlt. A legénység nyolcz napon
át küzdött a veszes elem ellen, de kilenczed
napra kénytelen volt a hajót otthagyni; cső-
nakokra menekült és Szt. Ilona felé evezett.
Nemsokára a csónakokat elválasztotta egymástól
a vihar; kettőtől mai napig mitsem tudnak. A
harmadikat huszonkét nap múlva találta meg
egy hollandiai gőzös. E csónakba nyolcz ember
menekült, kettőt a hullámok a tengerbe sepertek
egy Shufus Francesco nevű olasz fiú sorsáról
pedig hit alatt a következő vallomást tették a
singapori angol consul előtt a menekültek:
Augustus 30-án éhségünk és szomjunk iszonyu
volt, — tengeri vizet kezdtünk inni. — Egy
Müller nevű társunk, ki többet ivott a tenger-
ből, mint mi, másnapra dühöngeni kezdett és
arra kért bennünket, hogy mászarojunk le és
együnk meg: késével egyre hadonászott és el
akarta vágni a nyakát. Mi arról kezdtünk be-
szélni, hogy ideje volna már, hogy egyikünk
meghaljon a többiért; sorsot húztunk hullónböző
hosszuságu fadarabokkal. Mindannyian ráállottak
a tervre, és Shufus hozta ki a legkurtább for-
gácsot. Nem vettem észre, hogy a gyermek
arca megváltozott volna; egész nyugodt ma-
radt. Nem tudtuk, hogy egy órával később mihez
fogjunk. Az olasz leterdelt és imádkozott, e
szavakat ismételtgette: „Ave Mária!“ Ot órával
később segítség érkezett, de a mentő gősős
kapitánya egy darab májat és vérfoltokat lát-
hatott a csónakban.

* **A nagy vasúti szerencsétlenség-
ről.** A szerencsétlenség reggel történt Oxford
város környékén. A vonaton számos utas volt,
kik nagyjából karácsoni látogatásra készül-
tek. A vonat Oxfordból 11 óra 40 perczkor
indult el, vagy hat mérföldre akadálytalanul
haladt. Ekkor egy waggonnak eltört valamelyik
keréke úgy, hogy kiközönt a vágányból, de a
roppant sebességnél fogva, melylyel a vonat
haladt, tovább repült, magával rántva az utána
következő waggonokat, míg végre ledől a
gátról; a többi waggonok, miután eddig oly
sebességgel haladtak, hogy egy óra alatt 40
angol mérföldnyi utat tegyenek, a Chervell
folyam hidján, sőt három a Birmingham Oxford-
csatorna hidján, tul dőltek csak le a gátról.
Az egyik waggon magával rántotta a csatorna
hid köparkányát is, két waggon egészen darab-
okra zúzódt. Az utazók két életüket vesz-
tették, jobbara szörnyet haltak, számuk 31-re
rug; 70 személy megsebesült. A könnyen sé-
rültek rögtön hozzáláttak, hogy szerencsétlen
utitársaiknak segítyt nyújtsanak; a szélezott
waggonok romjaiból tüzet raktak és oda vitték
az eszmélet nélkülieket. Mások a hóban ültek
és mereven maguk elé bámultak. A legkö-
zelebbi faluban a papirgyár munkásai észre-
vették a bajt és azonnal segítségre jöttek:
mások Oxfordba táviratoztak orvosért, ki azon-
1*

ban csak másfél óra múlva jöhett el. Délfelel Oxfordban a legutóbbi epizodok: beszéltek a szerencsétlenségről. Egy ur, ki unokaöccsét tartotta ölén, meghalt, míg a fiu sérületlen maradt. Egy coupéban 11 személyült, kik közül 5 egymás közt rokon volt. ezek életben maradtak, a többi hat egytől-egyig meghalt. Egy másik coupéból két nő a lokés által kivetett a tulsó vágányra. maga a waggon egy perczel később darabokra tört. A holtak és sérültek kihuzása sok bajjal járt. Hármással, négyesével huzták ki a holttesteket; az egyik waggon alól 13 személyt huztak ki. Egy férfi annyira beszorult a waggon romjai közé, hogy csak három órai vesződség után lehetett őt kimenteni. Egy két óra múlva egész halommal heverték a holttestek a papírgyár mellett, nehánya a folismerhellenesség eltorzítva. Attól tartanak, hogy több ember a folyamba esett és a jég alatt van eltemetve. Ugyanaz időben Wigan közelében is történt egy szerencsétlenség, itt 20 ember megsérült, egy meghalt. Az erős köd folytán az nap reggel más helyeken is történtek kisebb balesetek.

* „Neue Temesvarer Zeitung“ t. collegának. A kereskedők névsora a minsteriumhoz felküldött.

IRODALOM.

„Vasárnapi Újság“. E jelesen szerkesztett képes hetilapot ajánljuk az olvasni szerető közönség becses figyelmébe. E lapok szerkesztője Nagy Miklós

t. barátunk, ki valóban mindent elkövet, hogy lapját minél érdekesebb cikkekkal és képekkel lássa el.

„Nemzeti Hírlap“. E napilapot elég, ha annyit mondunk, hogy Toldy István szerkeszti. Ez eleven tollú író lapját szintén melegen ajánljuk olvasóink figyelmébe. Az eddig megjelent számok, hosszú életet ígérnek a nemzeti színlap számára.

„Új Idők“ szépirodalmi hetilap, szerkeszti Benedek Aladár. Ára 12 ft.

„Szathmár“ hetilap a megye érdekeinek öre, szerkesztője Dr. Tomcsányi Imre.

TÖRVÉNYTEREM.

A n.-becskereki e. f. kir. törvényszéknél 1875-ik évi január 7-én tartott nyilvános ülésében következő perek előadattak:

- Előadó: ALMÁSY ELEK, kir. tszéki bíró.
- 3247. sz. 1874. — Kuzmanovits György felpresnek Kirtvansky Mária alperes elleni 100 ft. és járulék iránti pere.
- 3802. sz. 1874. — Popov Szárának Perin Ácza és Perin Koszta elleni bírtokpere.
- 5949. sz. 1874. — Mravits András mint néhai Popovits Lázár és Zsófia hagyatéki gondnokának Rajkovits Mihos és tarsi elleni 400 ft. és jár. iránti pere.
- 6583. sz. 1874. — Zimmer György és Teréz felpresneknek Lázár Zsigmondné jelenleg férj. Thurn-Taxis

hercegnő mint k. Lázár Mariama tör. és ter. gyámánya ellen 3 hold föld életfogytiglani haszonélvezet iránt támasztott pere.

7714. sz. 1874. — Franz Mitának ügyis mint néhai Franz Szaveta gyermekeinek és örökösének, mint felpresneknek Dugaesky Jova gyám által képviselt Dugaesky Mara és Dugaesky Zsiva alperesek elleni tulajdonjog iránti pere.

7771. sz. 1874. — Lalits Antanak Sekar Anna mint Sekar Pera kk. gyermekeinek gyámánya és Vujazkov Nikola mint gyám elleni tulajdon iránti pere.

Közgazdaság.

Télen saláta. Azoknak, kik télen zöld salátát kedvelnek, egy módot ajánlhatunk, mely mellett oleosn és fáradság nélkül juthatnak ily salátához. Katáng vagy a pongyola pitypang (mocsári golyabir?) — melyek réteken és legelőkön nagy mennyiségben találhatók — gyökereit öszkor szedjük, és rétegenként homokos földre rakjuk koszoru alakban úgy, hog a leveles vége kifelé álljon, a gyökerek pedig befelé. Egy-egy réteg gyökérre egy-egy réteg föld jó és így tovább, míg az egész kup alakjában befejezzük. Legfelül természetesen földreteg van. A hegyes kup közepén most lyukakat ütünk keresztül le a fenekéig, oly célból, hogy a lyukakba időnkint anynyi vizet önthessünk, mely a földet nedvesen, de nem vizesen megtartja. Néhány hét múlva a gyökerek apró, sárga, igen gyenge levélkeket hajtanak, melyekből kitűnő saláta készíthető. A francia gourmand világ e salátát igen kedveli, és ott „barbe de capucin“ név alatt ismeretes.

Hónapos retek minden évszakban, a palermói honosító tarsulat utasítása szerint a következő módon állítható elő: a retekmagot 24 óra hosszáig állott

vízben áztatjuk, és azután egy zsebkendő a napau-raknak kiteszünk. Már 24 órával utána a mag csírázik, és ezt ekkor jó televényes földdel megtöltött ládába kell elvetni, és szükség szerint langos vízzel megö-tözni. 5-6 nap múlva a gyökerek kis hagymák nagyságot érik, és gyorsan növekednek. Ha tél közepén akarunk ily retek, akkor a ládat meleg pincébe kell állítani, és naponként langos vízzel öntözni.

Vezettség ellen a sárga sarothamus sesparius szirmaiból 14 betegnek naponként 750 szemernyi fűzet kell. Harmad-negyed napra a nyelv alatt támadt kis mérges szemölcsöket izzó távol kell kiégetni, ezután pedig a szájt a finobbi fűzettel kiöblíteni.

Szerkesztői nyíltposta.

- A „Neue Temesvarer Zeitung“ szerkesztőjének. Ez ev folytán a cseperepdány alkalmasint tévedésből elmaradt. Kérlek intézkedjél.
- A „Nemzeti Hírlap“ t. szerkesztőjének. — Hiában a barátság még sem mulékony fény. Külömben erről már régen meg voltam győződve.
- A „Pozsonyvidéki Lapok“ t. szerkesztőjének. — A jövő hét folytán egy tárcát indítok útnak.
- Szt.— J. T.-Becsén. — Boldog új évet! — Bármé tekintetben otthon találsz?
- A „több torontalmegyei balközéppárti.“ Czikket — miután az országos politikát vesz bíráló alá, jelen alakjában nem közölhetjük; de szívesen nyitunk tért, ha az megyei szempontból bírálnak, az országos politikát bíráló, a nagy lapok feladata.

H I R D E T É S E K.

4762. sz. **Hirdetmény.**
Ezennel közhírré tétetik, hogy több helybeli 632., 548., 441., 266., 2119., 502., 803., 599., 612., 291., 484., 446., 295., 597., 532., 2118., 2122., 636., 606., 605., 3031., 631., 610., 614., 1481., 1292., 515., 314., 552. és B. B. házszámok alatti lakosoknál hátralekös adójuk fedezése végett a magy. kir. adóvégrehajtó Stankovits Axcntia ur által lefoglalt 1827 zsák csöves kukoricza. 210 p. m. zab, 150 mázsa buza, 30 db. borju-bőr, 10 db. ló, 5 db. sertés, 4 kocsi, 2 hintó (Kalesche), lóra való szerszám, 1 zongora, 1 tekeasztal, rőfös-és divatárú czikkék, házi butorok és házi eszközök 1875. évi január 3., 9. és 10-ik napján, mindenkor reggeli 9 órákor az illető pénzügyi hatósági közeg által a városház előtt nyilvános árverés útján eladatni fognak.
Kelt N.-Beckereken, 1874. évi december 23-án.
Kulifay Lajos, polgármester.

3. 4762. **Kundmachung.**
Es wird hiemit zur allgemeinen Kenntniß gebracht, daß die bei den sub Haus-Nro 632, 548, 441, 266, 2119, 502, 803, 599, 612, 291, 484, 446, 295, 597, 532, 2118, 2122, 636, 606, 605, 3031, 631, 610, 614, 1481, 1292, 515, 314, 552 und B. B. wohnenden mehreren hierortigen Steuerzahlern wegen Deckung der rückständigen Steuern, durch den kön. Steuer-Erecutionen Herrn Arentie Stankovits gepfändeten 1827 Sacke Kukuruz in Kolben, 210 Megen Hafer, 150 Zentner Weizen, 30 Stück Kalbshäute, 10 Stück Pferde, 5 Stück Schweine, 4 Stück Wagen, 2 Stück Kaleschen, Pferdegeschirre, 1 Fortepiano, 1 Billard, Schnitt- und Mode-Waaren, Zimmer-einrichtungsstücke und Hausrathgegenstände, am 3., 9. und 10. Jänner 1875, jedesmal um 9 Uhr Vormittags, durch das betreffende Finanzorgan vor dem Magistrats-Gebäude im Wege der öffentlichen Licitation veräußert werden.
Gr.-Beckereck, am 23. December 1874.
Ludwig Kulifay, Bürgermeister.

Ep. 4762. **Објава.**
Ovim se до општег знања ставља, да ће се од више под кућеним бр. 632., 548., 441., 266., 2119., 502., 803., 599., 612., 291., 484., 446., 295., 597., 532., 2118., 2122., 636., 606., 605., 3031., 631., 610., 614., 1481., 1292., 515., 314., 552., B. B. станујући одавиша порезника, реди наплате дугујућег пореза у залог узети 1827 цанова неокруженог кукуруза, 210 кобила зоби, 150 центи жита, 30 комада телехије коже, 10 комади коња, 5 комади свиња, 4 кола, 2 каруца, ремење коњско, 1 клавијр, 1 билар, кројне робе, ваљештај од соба, и покућствене ствари 3., 9. и 10. јануара 1875 по римском календару увек пре подне у 9 сати чрез дотичног финансијског званичника пред варошком кућом путем јавне драже продавати.
У Бел.-Бечкереку, 23. децембра 1874. по р. к.
Лудвиг Кулифај, градоначалник.

7823.—7867. sz. p. 1874. (3)
Csödmegszüntetés.
A nagy-beckereki kir. törvényszék mint csödbíró-ság által közzé tétetik, miszerint Ernst Ignác nagy-beckereki lakos ellen 1873-ki május 13-án 3383. sz. a. kelt ítélettel elrendelt csöd az összes hitelezők beleegyezése folytán bíróság megszüntetett.
Kelt a nagy-beckereki e. f. kir. törvényszéknek 1874. évi december 28-án tartott csödbíró-sági üléséből.
Várady Mihály, kir. tszéki elnök.

Hirdetés.
Alábbirt zárgondnok részéről hírvl adatik, hogy a kezelésére bízott nagy szlatinai legelő földet egy évi haszonberbe kívánja adni, a bérleti szándékokozók listá-tellel meghívatakn, hogy ezért vele bármikor értekezhetnek.
Nagy-Beckereken, 1874. évi december 22-én.
Somjay János, bírósági zárgondnok.

Felölös szerkesztő: Balás Frigyes.

Jelentés.
A „nagy-beckereki nőegylet“ által közhírré tétetik, hogy az ugyan ennek javára rendezendő
TÁNCZVIGALOM
1875. évi január 23-án
a casinoi helyiségben
fog megtartatni.
(3*) **A bizottság.**

Egy magyarul, németül s több más nyelven beszélő jogtanuló ifju nevelőnek ajánljuk helyben, vagy vidéken elemi, real vagy gymnasiumi osztályokat végző tanulóknak mellé: levélbeli megkereséseket N. N. belük alatt Székessut Temesmegye, poste restante intézni kéri.
210 hold jó legelő,
marha és juh legeltetésre alkalmas.
bérbeadandó. — Bővebb értekezés a főbíró-ség irodájában Bega-Szt.-Györgyön.
(3*)

CHENS-D'OEUVRE DE TOILETTE!

Dr. Hartung's Chinarinden-Oel, aus einer Abkochung der besten Chinarinde mit balsamischen Oelen, zur Conservirung und Verschönerung der Haare; in versiegelten und im Glase gestempelten Flaschen à 85 kr. österr. Währ.

Dr. Béringuier's aromatischer Kronegeist, als köstliches Riech- und Waschwasser, welches die Lebensgeister stärkt und ermuntert; à Originalflasche 1 Gulden 25 Kreuzer österreichische Währung.

Dr. Borchardt's aromatische Kräuter-Seife zur Verschönerung und Verbesserung des Teints und erprobt gegen alle Hautunreinheiten; in versiegelten Original-Päckchen à 42 kr. österreichische Währung.

Dr. Béringuier's vegetabil. Haarfarbe-Mittel, färbt leicht in schwarz, braun und blond; complet mit Bürsten und Nöpfchen à 5 fl. österreichische Währ.

Dr. Suin de Boutemard's aromatische Zahn-Pasta, das universelle und zuverlässigste Erhaltung- und Reinigungs-Mittel der Zähne und des Zahnfleisches; in 1/4 und 1/2 Päckchen à 70 und 35 Kreuzer österreichische Währung.

Dr. Lindes vegetabilische Stangen-Pomade, erhöht den Glanz und die Elastizität der Haare und eignet sich gleichzeitig zum Festhalten der Scheitel; in Originalstücken à 50 kr. österreichische Währung.

Dr. Béringuier's Kräuter-Wurzel-Haaröl, zur Stärkung und Erhaltung der Bart- und Haupthaare; à Flasche 1 fl. österr. Währung.

Balsamische Oliven-Seife ist zum Waschen und Baden ausgezeichnet durch ihre belebende und erhaltende Einwirkung auf die Geschmeidigkeit und Weichheit der Haut; in Päckchen zu 35 kr. österr. W.

Dr. Hartung's Kräuter-Pomade, zusammengesetzt aus anregenden, nahrhaften Säften und Pflanzen-Ingredienzien, zur Wiedererweckung und Belebung des Haarwuchses; in versiegelten und im Glase gestempelten Tiegeln à 85 kr.

Dr. Koch's Kräuter-Bonbons, anerkannt als probates Hausmittel bei Katarrh, Heiserkeit, Verschleimung, Rauheit im Halse etc.; in Originalschachteln à 70 und 35 kr.

Echt werden die obigen, durch ihre anerkannte Solidität und Zweckmäßigkeit auch in hiesiger Gegend so beliebt gewordenen Artikel nach wie vor nur allein verkauft für Gross- sowie auch für D.-Bogán: Ad. Brayer, Betta: Apoth. J. Braumüller, Hatzfeld: Fr. Jos. Schmutz, Gr.-Kikinda: Apoth. M. Manojlovits, csosva: Wukaschinovits & Pejovits, Apoth. M. Grammer, Pancsava: Johana-Bogdanovits, Semlin: A. D. Joannovits, Zenta bei Gebrüder Wuits.

Nádeladás.
200 hold, szép egyszálú nád, holdanként 12 frtjával az uradalmi réthen eladó, vagy kévenként, 100 kővéje 4 frt. 50 kr-jával, ha a vevő maga vágja, már levágot és közvellen a város alatt lévő nádnak 100 kővéje 7 frt.
Vevők forduljanak Ngs. Urbán Gyula úr, uradalmi szám-tartóságához Török-Becsén.
Bizek Jenő, uradalmi kasznár.

Vor Fälschung wird gewarnt!
Kaiserl. Königl. anst. priv. neu verbessertes efftes ameritanisch und englisch patentirtes allgemein beliebtet

Anatherin-Mundwasser
von J. G. POPP,
k. k. Hof-Zahnarzt in Wien, Stadt, Bognergasse 2.

Dieses Mundwasser, von der löbl. Wiener medicinischen Facultät approbirt und durch eigene 22-jährige Praxis erprobt, bewährt sich vorzüglich gegen jeden fötten Geruch aus dem Munde, bei vernachlässigter Reinigung sowohl künstlicher als echter Zähne und Wurzeln, und gegen Tabakgeruch; es ist ein unübertreffliches Mittel gegen frisches, leicht blutendes, chronisch entzündliches Zahnfleisch, Stomatit, besonders bei Befahren, gegen rheumatische und gichtische Zahnleiden, bei Auflockerung und Schwinden des Zahnfleisches, besonders im vorgerückten Alter, wodurch eine befondere Empfindlichkeit desselben gegen den Temperaturreichthum entsteht; es dient zur Reinigung der Zähne überhaupt, ebenso bewährt es sich auch gegen Fäulniß im Zahnfleisch, überaus schmerzhaft ist es bei jeder föttenen Zähnen, einem Uebel, an welchem so viele Strophulose zu leiden pflegen; es färbt das Zahnfleisch und bewirkt feines Ansehen an die Zähne; es schützt gegen Zahn-schmerz bei tranken Zähnen, gegen zu häufige Zahnreinigung; es ertheilt dem Munde auch eine angenehme Frische und Kühle, so wie reiner Geschmack, da es den süßen Schteim in demselben auflöst und dieser dadurch leichter entfernt wird, daher geschmackverbessernd einwirkt.
Preis pr. Flacon 1 fl. 40 kr. 6. W. Emballage pr. Post 20 kr.

Vegetabilisches Zahnpulver.
Es reinigt die Zähne bereit, daß durch dessen häufigen Gebrauch nicht nur der gewöhnlich so fötliche Zahnstein entfernt wird, sondern auch die Glanzur auf Weiße und Partzeit immer gewinnt.
Preis pr. Schachtel 63 kr. 6. W.

Anatherin-Zahn-pasta.
Diese Zahn-pasta verdient mit Recht, dem Werthe ihrer zweckdienlichsten Eigenschaften entsprechend, als das beste Zahnmittel anerkannt zu werden; indem die Anwendung derselben im Munde einen angenehmen Geschmack und milde Kühle zurückläßt, als vorzügliches Mittel gegen jeden fötten Geruch im Munde.
Nicht minder ist diese Zahn-pasta Jenen anzuempfehlen, deren Zähne unrein und verborben sind, da bei Anwendung dieser Pasta der auf den Zähnen haftende so fötliche Zahnstein beseitigt, die Zähne stets weiß und das Zahnfleisch gesund und fest erhalten wird; sehr zweckdienlich ist dieses Mittel den Seelerten und Kräfteentbehren, wie auch Jenen, die oft zu Wasser reisen, indem es den Stomatit verhilft.
Preis pr. Dose 1 fl. 22 kr. 6. W.

Zahn-Plombe.
Diese Zahn-Plombe besteht aus dem Pulver und der Flüssigkeit, welche zur Anfüllung höchst caridter Zähne verwendet wird, um ihnen die ursprüngliche Form wieder zu geben und dadurch der Verbreitung der weiter um sich greifenden Caries Schranken zu setzen, wodurch die fernere Anammlung der Speisereste, sowie auch des Speichels und anderer Flüssigkeiten, und die weitere Auslockerung der Knochenmasse bis zu den Zahnwurzeln (wodurch Zahnschmerzen entstehen) verhindert wird.
Preis pr. Etuis 2 fl. 10 kr. 6. W.

DEPOTS:
Gr.-Beckereck bei Ch. Kellner und Joh. Pfeiff, Apoth. Netti Deutsch's Söhne und J. Böhm; Ado: Demetrowits, Apoth.; Belgrad: D. Milutinovits, Apoth.; Kuttal: Avid, Apoth.; Gr.-Kikinda: Stuch, Apoth.; Hatzfeld: Fr. J. Schmutz; Lugo: Sweboda, Apoth.; Nitrovits: Heisberger, Apoth.; Nedos: Sejovits, Apoth.; Neufag: Gröfing, Grammer, Apoth.; Neu-Verbaß: S. Singer; Dravits: Julius Schnabel, D. Beder; Pancsava: Nifovits und Dimitrievits, Graf, Apoth.; Joannovits und Joannovits; Pardubitz: Gürtler, Apoth.; Peterwarden: Fr. Drobats, Apoth.; Rumina: Milutinovits; Semlin: A. D. Joannovits; Temesvár: A. Curirin, R. Jahner, C. Beder, Apoth.; Titel: Georgievits, N. Comp.; Tr.-Becke: Wiliams; Zepolva: S. v. Scharly, Apoth.; Sufovar: Scharbaum, Apoth.; Sz. Stants: Werichy; Strach, Apoth.; Tolefium: Weigert; Vahits: Bofchits, Bauer, Popovits; Zombor: Popovits, Jolceni, Seindhofer, Joh. Wiliams, Apoth.; Zenta: Heifler, Apoth.

Nymotatt a kiadó Pleitz Fer. Pál könyvnyomdájában Nagy-Beckereken.